IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Spraw Zagranicznych (nr 130)**
- **Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 149)**

z dnia 7 lutego 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 130)

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 149)

7 lutego 2023 r.

Komisje: Spraw Zagranicznych oraz Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradujące pod przewodnictwem posła **Radosława Fogla (PiS)**, przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych, zrealizowały następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzecząpospolitą Polską a Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi o współpracy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Abu Dhabi dnia 22 września 2022 r. (druk nr 2915).

W posiedzeniu udział wzięli: **Sebastian Kaleta** sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami oraz **Juliusz Juchniewicz** zastępca dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Marta Artymińska, Paulina Gabor, Artur Kucharski** oraz **Anna Majewska** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Przemysław Sadoń** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Radosław Fogiel (PiS):

Szanowni państwo, proszę pozwolić, że otworzę wspólne posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

Serdecznie witam panie i panów posłów. Witam mojego współprowadzącego Marka Asta. Witam pana ministra Sebastiana Kaletę, sekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości. Witam także pozostałych gości, pana Juliusza Juchniewicza, zastępcę dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Witam również przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Otrzymaliście państwo porządek dzienny, który obejmuje pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzecząpospolitą Polską a Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi o współpracy prawnej w sprawach karnych, podpisanej w Abu Dhabi dnia 22 września 2022 r. (druk nr 2915). Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, to uznam porządek dzienny za przyjęty.

Przystępujemy do rozpatrzenia porządku dziennego. Projekt z druku nr 2915 został skierowany do naszych Komisji do pierwszego czytania przez marszałek Sejmu dnia 11 stycznia bieżącego roku. Przypominam, że zgodnie z art. 39 ust. 1 regulaminu Sejmu pierwsze czytanie obejmuje uzasadnienie projektu przez wnioskodawcę, debatę w sprawie ogólnych zasad projektu oraz pytania posłów i odpowiedzi wnioskodawcy. Otrzymali państwo analizę biura Analiz Sejmowych do druku nr 2915, którą przygotował pan prof. Cezary Mik.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu pierwszego porządku dziennego. Proszę przedstawiciela rządu o uzasadnienie projektu z druku nr 2915. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Sebastian Kaleta:

Dziękuję. Szanowni państwo przewodniczący, szanowne panie posłanki, szanowni panowie posłowie, pragnę przedstawić zagadnienia związane z ratyfikacją umowy o współpracy prawnej w sprawach karnych ze Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi, podpisanej

w Abu Dhabi dnia 22 września 2022 r. Aby umowa weszła w życie i zaczęła obowiązywać, konieczna jest jej ratyfikacja.

W stosunkach między Rzecząpospolitą Polską a Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi brak jest umowy dwustronnej czy wielostronnej, która regulowałaby problematykę współpracy prawnej w sprawach karnych. Obecnie współpraca odbywa się wyłącznie na podstawie prawa krajowego każdej ze stron na zasadzie wzajemności. Z danych Prokuratury Krajowej wynika, że obecnie, często długotrwale, pozostaje w toku realizacja aż 128 polskich wniosków o udzielenie pomocy prawnej skierowanych do Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Natomiast jak wynika z danych posiadanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, wnioski ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich są przez polskie organy realizowane bez przeszkód. Wskazuje to, że to właśnie strona polska jest głównym beneficjentem podpisanej umowy.

Umowa jest wzorowana na wiążących Rzeczpospolitą Polską umowach dwustronnych z zakresu współpracy prawnej w sprawach karnych, a także na przepisach umów wielostronnych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, w tym Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych między państwami członkowski Unii Europejskiej oraz Konwencji Rady Europy o ekstradycji, o przekazywaniu osób skazanych oraz o pomocy prawnej w sprawach karnych wraz z dodatkowymi do nich protokołami.

Umowa w sposób szczegółowy reguluje kwestie niemal całości współpracy prokuratur i sądów w sprawach karnych, w tym pomocy prawnej, ekstradycji oraz przekazywania osób skazanych. Dla ułatwienia współpracy między państwami o odmiennych systemach prawa karnego i procesowego w kontaktach pomiędzy organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości obydwu państw pośredniczyć będą organy centralne. W Rzeczypospolitej Polskiej odnośnie do wniosków sądów będzie to Ministerstwo Sprawiedliwości i odnośnie do wniosków prokuratur będzie to Prokuratura Krajowa, o czym strona emiracka zostanie powiadomiona zgodnie z art. 3 ust. 2 umowy.

Umowa zawiera gwarancję ochrony interesów i bezpieczeństwa RP. W szczególności jest możliwe niewykonanie wniosków w sytuacji, gdyby mogło to naruszyć suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny. Strony będą także zobowiązane w sytuacji, gdy będzie to konieczne, do ochrony poufności informacji przekazywanych w związku z realizacją umowy, a także do wykorzystywania ich jedynie w celu realizacji konkretnego wniosku. Umowa zawiera także szereg przepisów mających na celu zapewnienie ochrony praw osób, których wnioski dotyczą, np. odmowa realizacji wniosku, jeśli mogłoby to zagrozić życiu lub zdrowiu tej osoby chociażby poprzez orzeczenie kary cielesnej albo kary śmierci.

Skutki finansowe wynikające z wejścia w życie umowy nie będą znaczne w skali budżetu państwa. Dotychczasowa współpraca ze Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi pozwala na stwierdzenie, że w skali roku wykonywanych może być kilkanaście wniosków. Zobowiązania strony Polski będą finansowane w ramach limitu wydatków właściwych dysponentów części budżetowych przewidzianych corocznie w ustawie budżetowej i nie będą stanowiły tytułu do zwiększenia wydatków.

Umowa zgodnie z przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej podlega ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, bowiem dotyczy wolności, praw i obowiązków obywatelskich określonych w konstytucji oraz spraw uregulowanych w ustawie a w szczególności w kodeksie postępowania karnego. Nie będzie zachodziła konieczność dokonywania zmian prawa wewnętrznego. Umowa wejdzie w życie po 30 dniach od otrzymania notyfikacji o zakończeniu procedur ratyfikacyjnych przez każde z państw.

Konkludując, celem przedstawionego Sejmowi projektu ustawy o ratyfikacji umowy o współpracy prawnej w sprawach karnych ze Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi jest doprowadzenie do wejścia w życie instrumentu, który stworzy jasne i pewne ramy prawne dla polskich sądów i prokuratur do występowania z wnioskami o pomoc prawną, przekazywanie osób skazanych lub ekstradycję do strony emirackiej oraz do wykonania takich wniosków organów emirackich, bez konieczności odwoływania się do zasady wzajemności. Taka współpraca bez umowy jest utrudniona i mało efektywna, a ma istotne znaczenie dla zwalczania przestępczości, ochrony interesów Rzeczypospolitej Polski i jej obywateli. Dziękuję, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Radosław Fogiel (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Czy przedstawiciel MSZ chciałby zabrać głos?

W takim razie otwieram dyskusję. Czy ktoś z pań lub panów posłów chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. Zatem zamykam debatę. Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania projektu z druku nr 2915. Wnioskuję o niezwłoczne przystąpienie do rozpatrzenia projektu. Nie słyszę sprzeciwu.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu ustawy z druku nr 2915 w połączonych Komisjach. Otwieram dyskusję. Czy na tym etapie przedstawiciel rządu chciałby zabrać głos? Dziękuję. Czy ktoś z członków Komisji chciałby zabrać głos? Nie widzę. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Nie słyszę. W takim razie przechodzimy do rozpatrywania samego tekstu uwagi.

Czy są uwagi do tytułu ustawy? Nie widzę. Stwierdzam, że tytuł został rozpatrzony przez Komisje.

Czy są uwagi do art. 1? Nie widzę. Art. 1 został rozpatrzony.

Czy są uwagi do art. 2? Nie widzę. Art. 2 został rozpatrzony przez Komisje.

Jeśli zatem nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisje przyjmują sprawozdanie, w którym rekomendują Sejmowi przyjęcie projektu z druku nr 2915 bez poprawek. Nie słyszę sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisje przyjęły sprawozdanie.

Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy na posiedzenie Sejmu. Proponuję, aby posłem sprawozdawcą, jeżeli się zgodzi, został pan przewodniczący Marek Ast. Jeżeli pan poseł się zgadza, to bardzo się cieszę. Czy jest ktoś przeciw powierzeniu tej funkcji panu posłowi? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisje wybrały sprawozdawcę bez głosów sprzeciwu.

Na tym został wyczerpany porządek dzienny. Protokół dzisiejszego posiedzenia zostanie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji. Bardzo dziękuję. Zamykam posiedzenie Komisji. Serdecznie dziękuję za współpracę.